

răspîndit, fapt stabilit de culegerile făcute în cele mai diferite regiuni ale țării. Totodată trebuie să subliniem că multe formule sînt fixate de ritm și rimă, constituind unități stabile în care foarte greu se poate interveni. În sfîrșit, un alt indiciu al autenticității formulelor din colecțiile vechi îl poate constitui și faptul că cele mai multe din ele s-au conservat pînă în zilele noastre într-o formă, dacă nu identică, cel puțin foarte asemănătoare. Aici se poate vorbi, desigur, de dificultatea amintită privind rolul culegerilor de basme în menținerea tradiției. Totodată nu trebuie neglijată influența pe care în mod neîndoișos au avut-o diferitele prelucrări de basme, incluzînd, bineînțeles, și creație unor scriitori.

Importanța acestei influențe nu trebuie însă exagerată, procesul „din popor în carte” și apoi, invers, „din carte în popor” fiind foarte complex și aproape imposibil de urmărit. O dată basmul tipărit — fie că este vorba de un basm popular, fie că avem de-a face cu un basm cult — fiind pus în circulație, textul scris devine, alături de transmiterea orală, un mijloc eficace de răspîndire și menținere a tradiției, iar încercarea de a stabili care dintre cele două căi de răspîndire (orală sau scrisă) a adus basmul în repertoriul unui povestitor popular rămîne, de cele mai multe ori, fără rezultat. Dar rolul cărții în menținerea tradiției folclorice este un fapt real, prin urmare, atunci cînd vorvim de tradiție în basmul contemporan, nu putem face abstracție de acest nou aspect care, în condițiile răspîndirii științei de carte și a culturii în general, devine tot mai evident. Asupra acestui aspect nu vom mai reveni, întrucît orice basm înregistrat în zilele noastre este greu să-l absolvim de posibilitatea unor influențe, de o natură sau alta, din partea colecțiilor de basme care cunosc o largă răspîndire. Așadar, consemnînd acest fapt, am vrut numai să subliniem o cale suplimentară de transmitere și menținere a tradiției folclorice și nimic mai mult. În nici un caz nu vom încerca să identificăm ce basm înregistrat în zilele noastre are drept sursă un anumit basm scris și ce basm a ajuns în gura unui povestitor contemporan exclusiv pe cale orală. Desigur că în anumite cazuri, cînd faptele sînt evidente, vom căuta să identificăm sursa (de pildă, anumite formule folosite de către unii povestitori contemporani prezintă asemănări cu formulele din basmele lui Ion Creangă; în acest caz vom căuta să aflăm în ce măsură este vorba de existența unei influențe exercitate de basmele scriitorului respectiv).

În sfîrșit, ultima problemă pe care am ridicat-o se referă la cantitatea materialului cercetat de noi. Este adevărat că se poate ajunge la concluzii definitive privind destinele unui fenomen folcloric numai în urma cercetării exhaustive a fenomenului respectiv. Dar tot atît de adevărat este și faptul că folcloristica nu poate să aștepte culegerea și editarea întregului material pentru a trece la emiterea unor ipoteze în legătură cu aspectele noi ale creației populare orale; și aceasta cu atît mai mult, cu cît întocmirea *Corpus-ului folclorului român* va necesita încă mult timp. Totdată considerăm că basmele pe care le avem la dispoziție ne oferă un material destul de bogat și variat care ne va permite să identificăm multe din direcțiile de dezvoltare a stilului prozei populare orale în etapa actuală.

Nu ne vom ocupa în acest articol de acele „basme”, creații individuale (de altfel puține la număr), care de fapt se încadrează mai puțin în conceptul de